

Trafikbestämmelser för järnväg

Modul 13

L-skydd

Innehåll

Inledning	5
A Gemensamma regler för system E2, H, M och S	7
1 Planera L-skydd	8
1.1 L-SKYDDETS ARBETSPLAN	8
1.2 L-SKYDDETS TILLSYNINGSMAN	8
1.3 L-SKYDDESOMRÅDETS GRÄNSPUNKTER	8
1.4 SKYDDESÅTGÄRDER	8
2 Anordna L-skydd	9
2.1 SAMTIDIGA TRAFIKVERKSAMHETER	9
2.2 AVSTÄMNING	9
2.3 SAMRÅD	10
2.4 STARTTILLSTÅND	11
3 Genomföra L-skydd	12
3.1 TILLSYNINGSMANNENS NÄRVARO	12
3.2 BYTE AV TILLSYNINGSMAN	12
4 Avsluta L-skydd	13
5 Särfall	14
5.1 DIREKTPLANERA L-SKYDD	14
5.2 L-SKYDD INOM ETT D-SKYDD	15
B Tillägg för system E2	17
1.3 L-SKYDDESOMRÅDETS GRÄNSPUNKTER	18
D Tillägg för system H	19
1.3 L-SKYDDESOMRÅDETS GRÄNSPUNKTER	20
E Tillägg för system M	21
1 Planera L-skydd	22
1.3 L-SKYDDESOMRÅDETS GRÄNSPUNKTER	22
4 Avsluta L-skydd	23
4.2 AVSLUTA NÄR BEVAKNINGSSTRÄCKANS BÅDA GRÄNSDRIFTPLATSER ÄR STÄNGDA	23

5 Särfall	24
5.1 DIREKTPLANERA L-SKYDD	24
5.3 L-SKYDD EFTER TÅG	24
F Tillägg för system S	27
1 Planera L-skydd	28
1.3 L-SKYDD SOMRÅDETS GRÄNSPUNKTER	28
4 Avsluta L-skydd	29
4.2 AVSLUTA NÄR GRÄNSDRIFTPLATSEN ÄR STÄNGD	29

Inledning

L-skydd innebär att ett område på en bevakningssträcka upplåts för ett arbete med lätta arbetsredskap som den medföljande personalen snabbt kan flytta bort så att det står hinderfritt från spåret. Inga tågfärder får ske över arbetsplatsen. Spärrfärder får förekomma efter samråd.

L-skyddsområdet skyddas med åtgärder som ska förhindra signalbesked som tillåter rörelser in mot området. Tågklararen avspärrar det område som ska skyddas.

Först i modulen kommer de regler som gäller för L-skydd samtliga trafikerings-system.

A Gemensamma regler för system E2, H, M och S

1 Planera L-skydd

Spårentreprenören ska planera L-skyddet i förväg och göra en arbetsplan som ska godkännas av infrastrukturförvaltaren. Vid L-skydd som anordnas med kort varsel får L-skyddet direktplaneras enligt reglerna under rubriken *5.1 Direktplanera L-skydd*.

Ett L-skyddsområde får endast omfatta en bevakningssträcka eller en del av denna.

Arbetet ska bedrivas inom det avspärrade L-skyddsområdet.

1.1 L-SKYDDETS ARBETSPLAN

Arbetsplanen ska innehålla uppgifter om

- vilken bevakningssträcka och vilket spår på bevakningssträckan som berörs av L-skyddet
- L-skyddsområdets gränspunkter
- L-skyddets starttid och sluttid.

Dessa uppgifter ska godkännas av infrastrukturförvaltaren. Infrastrukturförvaltaren ska också ge L-skyddet en unik beteckning och meddela denna till spårentreprenören.

Arbetsplanen ska även innehålla de uppgifter som finns om eventuell kontakttågklarare.

1.2 L-SKYDDETS TILLSYNINGSMAN

Spårentreprenören ska utse en tillsyningsman som ansvarar för trafiksäkerheten inom L-skyddsområdet.

Tillsyningsmannen ansvarar också för kontakten med tågklararen och med andra tillsyningsmän.

Tillsyningsmannen ska ha tillräcklig geografisk kännedom för att kunna avgöra att L-skyddsområdet stämmer överens med uppgifterna i arbetsplanen.

1.3 L-SKYDDSOMRÅDETS GRÄNSPUNKTER

L-skyddsområdets gränspunkter ska vara entydigt definierade.

Det ska också klart framgå av arbetsplanen vilket spår på bevakningssträckan som omfattas av L-skyddet.

1.4 SKYDDSÅTGÄRDER

L-skydd innebär att L-skyddsområdet är avspärrat.

2 Anordna L-skydd

Innan L-skyddet anordnas ska tillsyningsmannen och tågklararen kontrollera att de har samstämmiga uppgifter i sina arbetsplaner.

2.1 SAMTIDIGA TRAFIKVERKSAMHETER

Om en tågfärd pågår inom det avsedda L-skyddsområdet, får L-skyddet inte anordnas. L-skyddet får anordnas på ett område som helt eller delvis är upplåtet för en annan trafikverksamhet än tågfärd.

Om en spärrfärd berör L-skyddsområdet får L-skyddet endast anordnas efter samråd mellan L-skyddets tillsyningsman och spärrfärdens tillsyningsman.

2.2 AVSTÄMNING

Tillsyningsmannen ska kontakta tågklararen för en avstämning av arbetsplanen strax innan L-skyddet beräknas starta.

Gränspunkterna får inte ändras. En ny planering måste då göras. Övriga uppgifter som har godkänts av infrastrukturförvaltaren får ändras efter överenskommelse.

Tillsyningsmannen

- kontaktar efter sin ankomst till arbetsplatsen tågklararen och meddelar sin funktion, sitt namn och sitt telefonnummer.

Tågklararen

- repeterar och antecknar tillsyningsmannens namn och telefonnummer.

Tillsyningsmannen

- uppger
 - L-skyddets beteckning
 - berörd bevakningssträcka och berört spår
 - L-skyddsområdets gränspunkter
 - L-skyddets starttid och sluttid.

Tågklararen

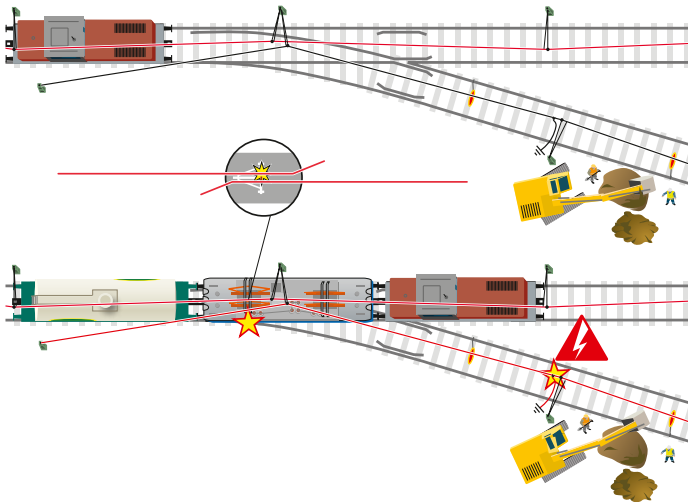
- kontrollerar att tillsyningsmannens uppgifter stämmer överens med tågklararens uppgifter
- påtalar eventuella avvikelser och kommer överens med tillsyningsmannen om vad som ska gälla
- undersöker om L-skyddsområdet kan upplåtas för L-skyddet

2.3 SAMRÅD

Samråden ska klarlägga om andra trafikverksamheter kan påverka L-skyddet och hur detta i så fall ska hanteras. Alla som deltar i ett samråd ska dokumentera samrådets innehåll.

Samråden ska omfatta

- avstämning av trafikverksamheternas art, sluttider och positioner
- eventuella risker för överbrygning av spänning till en kontaktledning som ska vara spänningslös, se figur 1
- förhållanden som minskar banans farbarhet
- hantering av vägskyddsanläggningar
- andra faktorer som enligt tillsyningsmannens bedömning är av
- betydelse för trafiksäkerheten.

Figur 1. Vid arbete på eller i närheten av kontaktledningen ska denna vara fränkopplad, spänningsprovad och arbetsjordad för att inte orsaka livsfara. Men en spänningslös kontaktledning kan plötsligt göras spänningsatt av ett elfordon genom överbrygning.

Tågklareren

- uppmanar tillsyningsmannen till samråd
- uppger de berörda tillsyningsmännens namn och telefonnummer.

Det är alltid den senast tillkommande tillsyningsmannen som kontaktar de övriga tillsyningsmännen för samråd.

Tillsyningsmannen

- genomför samråden
- dokumenterar samrådets innehåll.

2.4 STARTTILLSTÅND

Omedelbart innan L-skyddet startar ska tillsyningsmannen begära starttillstånd från tågklararen.

Innan tågklararen får ge L-skyddet starttillstånd ska L-skyddsområdet avspärras.

Om det finns spårledning ska denna kortslutas tillfälligt för att tågklararen ska få en indikering som visar att tillsyningsmannen befinner sig på det avspärrade L-skyddsområdet och på rätt spår när L-skyddet anordnas.

Avspärrningen ska göras först och kortslutningen därefter, så att avspärrningen ger ett skydd åt den som måste beträda banan för att utföra kortslutningen.

Tillsyningsmannen

- kontaktar tågklararen, meddelar vilka samråd som har hållits

Tågklararen

- stämmer av och dokumenterar att samtliga begärda samråd har hållits
- kontrollerar att det område som ska avspärras är fritt från tåg
- avspärrar L-skyddsområdet och meddelar tillsyningsmannen att så har skett

Tillsyningsmannen

- kortsluter eventuell spårledning tillfälligt och meddelar tågklararen att så har skett..

Tågklararen

- kontrollerar om möjligt att kortslutningen har utförts på rätt område
- ger starttillstånd
L-skydd xx får starta
- dokumenterar starttillståndet

Tillsyningsmannen

- repeterar och dokumenterar starttillståndet
- utför de åtgärder som har överenskommit i samråden.

3 Genomföra L-skydd

L-skyddet startar när tillsyningsmannen får starttillstånd av tågklareraren.

Avspärrningen ska upprätthållas utan avbrott tills L-skyddet avslutas.

3.1 TILLSYNINGSMANNENS NÄRVARO

När ett arbete pågår ska tillsyningsmannen befinna sig vid och kunna överblicka arbetsplatsen.

Tillsyningsmannen ska vara anträffbar så länge L-skyddet är anordnat, oavsett om arbete pågår eller inte.

3.2 BYTE AV TILLSYNINGSMAN

Vid byte av tillsyningsman ska den frånträdande tillsyningsmannen informera den tillträdande om innehållet i arbetsplanen och de samråd som har genomförts och som fortfarande är aktuella. Den tillträdande tillsyningsmannen ska dokumentera samrådets innehåll eller överta gällande dokumentation. Båda tillsyningsmännen ska anteckna tidpunkten för avlösningen.

Den tillträdande tillsyningsmannen ska informera tågklareraren om bytet.

Tillsyningsmannen

- kontaktar vid sitt tillträde tågklareraren, uppger L-skyddets beteckning och meddelar att avlösning har skett

Tågklareraren

- repeterar och antecknar den tillträdande tillsyningsmannens namn och telefonnummer.

4 Avsluta L-skydd

L-skyddet avslutas genom att tillsyningsmannen gör en avslutsanmälan till tågklareraren.

När L-skyddet avslutas ska banan återlämnas i farbart skick.

Om brister kvarstår får L-skyddet inte avslutas, utan tillsyningsmannen ska kontakta infrastrukturförvaltaren för att få besked om vilka åtgärder som ska utföras.

xx är L-skyddets beteckning.

Tillsyningsmannen

- ansvarar för att inga föremål som kan hindra eller orsaka fara för trafiken finns kvar inom L-skyddsområdet
- kontaktar tågklareraren och anmäler:
L-skydd xx har avslutats klockan...

Tågklareraren

- repeterar tillsyningsmannens avslutsanmälan
- häver avspärrningen om inga andra trafikverksamheter pågår inom det avspärrade området
- dokumenterar vid vilken tidpunkt L-skyddet har avslutats.

Tillsyningsmannen

- dokumenterar vid vilken tidpunkt L-skyddet har avslutats.

5 Särfall

5.1 DIREKTPLANERA L-SKYDD

Om ett L-skydd behöver anordnas med kort varsel och därför inte kan förplaneras får det direktplaneras. Direktplaneringen ska föregås av att tillsyningsmannen gör en arbetsplan enligt ordinarie regler. Arbetsplanens uppgifter om L-skyddets gränspunkter samt starttid och sluttid bestäms i samtal mellan tillsyningsmannen och tågklararen.

Tågklararen ska ge det direktplanerade L-skyddet en unik beteckning och meddela tillsyningsmannen den.

Tillsyningsmannen

- kontaktar tågklararen efter sin ankomst till arbetsplatsen och meddelar sin funktion, sitt namn och sitt telefonnummer.

Tågklararen

- repeterar tillsyningsmannens namn och telefonnummer
- antecknar tillsyningsmannens namn och telefonnummer.

Tillsyningsmannen

- begär direktplanering av L-skydd
- uppger
 - berörd bevakningssträcka och berört spår
 - L-skyddsområdets gränspunkter
 - önskemål om L-skyddets starttid och sluttid.

Tågklararen

- repeterar de uppgifter som tillsyningsmannen har uppgett
- undersöker om och när L-skyddsområdet kan upplåtas för L-skyddet
- meddelar L-skyddets beteckning samt starttid och sluttid
- dokumenterar uppgifterna.

Tillsyningsmannen

- repeterar de uppgifter som tågklararen har uppgett
- dokumenterar dessa uppgifter i arbetsplanen.

Tågklararen

- bekräftar de repeterade uppgifterna.

Det direktplanerade L-skyddet följer i övrigt de ordinarie reglerna för L-skydd, med samråd och starttillstånd som nästa moment.

5.2 L-SKYDD INOM ETT D-SKYDD

Ett D-skydd innebär att ett område på huvudspår upplåts för flera skyddsformer och färder och att det inte får förekomma några tågfärder i området. Ett D-skydd planeras av spårentreprenören i en dispositionsarbetsplan som ska godkännas av infrastrukturförvaltaren.

När ett D-skydd har anordnats tar en huvudtillsyningsman över trafikledningen och beslutar med ledning av arbetsplanering och planeringssamtal vilka trafikverksamheter som får genomföras inom D-skyddet.

D-skyddsområdet får vara indelat i flera delområden. Delområdenas gränspunkter ska framgå av dispositionsarbetsplanen. Tillsyningsmannen ska medföra dispositionsarbetsplanen vid arbetet.

Ett L-skydd får anordnas inom ett D-skydd. L-skyddet trafikleds då av D-skyddets huvudtillsyningsman, som övertar tågklararens roll i de ordinarie reglerna för L-skydd. Ett L-skydd inom ett D-skydd får omfatta ett eller flera delområden. I övrigt gäller de ordinarie reglerna för L-skydd.

B Tillägg för system E2

1 Planera L-skydd

1.3 L-SKYDDSOMRÅDETS GRÄNSPUNKTER

L-skyddsområdets gränspunkter ska utgöras av de intilliggande driftplatsernas infartstavlur. Gränspunkterna får anges med hjälp av de omgivande driftplatsernas namn.

D Tillägg för system H

1 Planera L-skydd

1.3 L-SKYDDSSOMRÅDETS GRÄNSPUNKTER

I system H ska L-skyddsområdets gränspunkter utgöras av de intilliggande driftplatsernas infartssignaler eller av bevakningssträckans linjeplatser. Gränspunkterna får anges med hjälp av de omgivande driftplatsernas eller linjeplatsernas namn. Om en linjeplats är gränspunkt ingår den inte i L-skyddsområdet

E Tillägg för system M

1 Planera L-skydd

1.3 L-SKYDDSOMRÅDETS GRÄNSPUNKTER

I system M ska L-skyddsområdets gränspunkter utgöras av de intilliggande driftplatsernas infartssignaler eller av bevakningssträckans linjeplatser. Gränspunkterna får anges med hjälp av de omgivande driftplatsernas eller linjeplatsernas namn. Om en linjeplats är gränspunkt ingår den inte i L-skyddsområdet.

4 Avsluta L-skydd

4.2 AVSLUTA NÄR BEVAKNINGSSTRÄCKANS BÅDA GRÄNSDRIFTPLATSER ÄR STÄNGDA

Om bevakningssträckans båda gränsdriftplatser har stängts under pågående arbete görs en avslutsanmälan när en av driftplatserna åter är bevakad. Om så har planerats får tillsyningsmannen dock göra avslutsanmälan till en kontakttågklarerare som är angiven i arbetsplanen.

5 Särfall

5.1 DIREKTPLANERA L-SKYDD

Tågklareraren ska samråda med tågklareraren för bevakningssträckans gränstdriftplats innan hen godkänner arbetsplanen.

5.3 L-SKYDD EFTER TÅG

L-skydd efter tåg får bara anordnas i system M.

L-skydd efter tåg får inte anordnas om det är förbjudet enligt linjeboken eller om det aktuella tåget har pålok.

L-skydd efter tåg genomförs enligt de ordinarie reglerna för L-skydd med de skillnader som anges nedan.

Om L-skyddet ska anordnas efter tåg ska detta anges i arbetsplanen. Vid akuta situationer får L-skydd efter tåg direktplaneras.

Reglerna nedan gäller då i tillämpliga delar.¹

Tillsyningsmannen

- kontaktar tågklareraren efter sin ankomst till arbetsplatsen och meddelar sin funktion, sitt namn och sitt telefonnummer..

Tågklareraren

- antecknar tillsyningsmannens namn och telefonnummer.

Tillsyningsmannen

- uppger
 - L-skyddets beteckning
 - berörd bevakningssträcka
 - L-skyddsområdets gränspunkter
 - L-skyddets starttid och sluttid
 - att L-skyddet ska anordnas efter tåg 00.

Tillsyningsmannen ska kontakta tågklareraren för en avstämning av arbetsplanen strax innan L-skyddet beräknas starta.

Innan tågklareraren får ge L-skydd efter tåg starttillstånd ska tillsyningsmannen ha konstaterat att det aktuella tåget har passerat och att det var försett med slutsignal.

Om flera trafikverksamheter ska starta efter tåget måste tillsyningsmännen samråda enligt reglerna under rubriken 2.3 *Samråd*.

Tågklareraren

- kontrollerar att tillsyningsmannens uppgifter stämmer överens med tågklarerarens uppgifter
- påtalar eventuella avvikelser och kommer överens med tillsyningsmannen om vad som ska gälla
- undersöker om L-skyddsområdet kan upplåtas för L-skyddet efter det att tåget har passerat
- förvissas sig om att tågnumret stämmer
- uppmanar tillsyningsmannen att återkomma när tåget har passerat

Tillsyningsmannen

- ser tåget passera och kontaktar tågklareraren:
Jag har sett tåg 00 passera med slutsignal
- meddelar vilka samråd som har hållits och begär starttillstånd för L-skydd efter tåg.

Tågklareraren

- stämmer av och dokumenterar att samtliga begärda samråd har hållits
- kontrollerar att tåget inte har pålok
- avspärrar ett område som innefattar L-skyddsområdet och meddelar tillsyningsmannen att så har skett
- ger starttillstånd:
L-skydd xx efter tåg 00 får starta
- dokumenterar starttillståndet.

Tillsyningsmannen

- repeterar och dokumenterar starttillståndet
- utför de åtgärder som har överenskommit i samråden

xx är L-skyddets beteckning..

F Tillägg för system S

1 Planera L-skydd

1.3 L-SKYDDSOMRÅDETS GRÄNSPUNKTER

I system S ska gränspunkt utgöras av något av följande:

- en linjeplats
- en huvudsignaltavla vid en linjeplats utan huvudspår
- en huvudsignaltavla till en gränsdriftplats
- en infartssignal till en gränsdriftplats

De angivna gränspunkterna får anges med hjälp av gränsdriftplatsens eller linjeplatsens namn.

Om en linjeplats är gränspunkt ingår den inte i L-skyddsområdet.

4 Avsluta L-skydd

4.2 AVSLUTA NÄR GRÄNDRIFTPLATSEN ÄR STÄNGD

Om L-skyddets gränsdriftplats har stängts under pågående arbete görs en avslutsanmälan när driftplatsen åter är bevakad. Om så har planerats får tillsyningsmannen dock göra avslutsanmälan till en kontakttågklarerare som är angiven i arbetsplanen.

Trafikverket, Box 810, 781 28 Borlänge.
Besöksadress: Röda vägen 1
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00
trafikverket.se